

Monumentnummer*: 522996

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 22 april 2002
Kadaster deel/nr 82963/167

Woonplaats* Nijmegen
Gemeente* Nijmegen
Provincie* Gelderland

Locatiennaam Nijmegen
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Nijmegen
Sectie* B
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 3355

Omschrijving**

Inleiding

In 1903 ontwierp architect/bouwkundige W.J.H. van der Waarden voor zichzelf dit zéér rijk gedecoreerde HERENHUIS aan de noordzijde van de Oranjesingel in Art Nouveau-stijl. Het pand is gelegen in een rij herenhuizen met een voor- en achtertuin. De voortuin wordt begrensd door een oorspronkelijk smeedijzeren HEK in Art Nouveau-stijl.

Zijn voorkeur voor Art Nouveau-architectuur en Jugendstil-motieven had Van der Waarden al in 1901 laten blijken bij enkele winkelpuien in de Lange Hezelstraat te Nijmegen (nrs. 38, 97-103). Van der Waarden heeft ook een groot aandeel gehad in de ontwikkeling van de eerste stadsuitleg.

Omschrijving

Het in kruisverband gemetselde, bakstenen pand is opgetrokken op rechthoekige grondslag en telt drie bouwlagen boven een souterrain onder een overwegend plat dak. Ter plaatse van de voorgevel heeft de bovenste bouwlaag rechts een stijl schild en links een afgewolfde steekkap, beide gedekt met leien in maasdekking.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De asymmetrisch ingedeelde VOORGEVEL heeft links een risalerend gedeelte, eindigend in een afgewolfde topgevel. De gevel is grotendeels opgetrokken in een helrode verblendsteen op een basement - ter hoogte van het souterrain - van grijze baksteen. Het basement is enigszins uitgemetseld en wordt afgesloten met een halfsteens afgeschuinde deklijst. De gevel bevat speklagen in witte verblendsteen en versieringen in zandsteen en witte verblendsteen en donkergroen geglazuurde baksteen. De vensters hebben een hardstenen lekdorpel. Het risaliet bevat ter hoogte van souterrain en bel étage een driezijdige erker met afgeschuinde zijden. Het souterrain heeft 2-ruits stolpvensters, ontlast door een halfsteens segmentboog, de bel étage enkelruits schuifvensters met 3-ruits bovenlichten, bezet met eenvoudig glas-in-lood, ontlast door een zandstenen latei met Art Nouveau-versiering. De latei is langs de zijanten van het bovenlicht omgezet. Boven de ramen bevindt zich een verdiept veld met een siermetselwerk in visgraatmotief van witte verblendsteen en donkergroen geglazuurde baksteen. De erker wordt afgesloten met een gesneden houten lijst op consoles. De erker heeft een balkon met houten, sierlijk gesneden en vormgegeven balustrade. Het balkon is toegankelijk via een 2-ruits stolpdeur met ongelijk ingedeeld 6-ruits getoogd bovenlicht bezet met meerkleurig glas-in-lood. Links en rechts van de deur bevindt zich een smal enkelruits venster met afgeschuind bovenlicht bezet met meerkleurig glas-in-lood. Deur en vensters worden ontlast door één segmentboog met zandstenen aanzetstenen en boven de penanten tussen de vensters een blok zandsteen. De boog is bij de aanzetsteens, in het midden anderhalfsteens. Midden boven de segmentboog bevindt zich een tegeltableau met bloemen, aan beide zijden geflankeerd door een rond zandstenen blok met een kruisvormige verziering. De geveltop heeft een 2-ruits stolpvenster ontlast door een zandstenen latei met Art Nouveau-versiering. De latei is langs de zijanten van het bovenlicht omgezet. Rond het venster een halfronde boog van witte verblendsteen, die de indruk wekt van de in de Art Nouveau veel toegepast halfronde raampartij. De boog heeft een brede zandstenen sluitsteen met inscriptie '19 · a/d · 03'. Onder het venster een speklaag van witte verblendsteen, die aan de uiteinden een zandstenen hoekblok bevat met daarin een kersvormig motief. Onder de hoekblokken een tweede met daarin een halve maan. De gevel wordt afgesloten met een gesneden windveer. De nok van de steekkap heeft op het uiteinde een piron. Het rechter deel van de gevel heeft een hardstenen trap met smeedijzeren balustrade. De trap geeft toegang tot de hoofdentree met sierlijk vormgegeven paneeldeur met een viertal glaspanelen met kathedraalglas. De entree heeft een 3-ruits bovenlicht en kwartrond afgesloten zijlichten (melkmeisje) bezet met meerkleurig glas-in-lood. Boven het bovenlicht een halfrond tegeltableau met bloemmotief. De entree wordt ontlast door zandstenen blokken zonder versiering. De verdieping heeft een enkelruits schuifvenster met ongelijk ingedeeld 6-ruits bovenlicht bezet met meerkleurig glas-in-lood. Het venster wordt ontlast door een zandstenen, naar het midden trapvormig hoger wordende latei met Art Nouveau-versiering. De latei is langs de zijanten van het bovenlicht omgezet. De gevel wordt afgesloten met een geprofileerde bakgoot op consoles. De consoles rusten op licht uitgemetselde verticale banden witte verblendsteen. De vakken tussen de banden bevatten siermetselwerk. Het dakvlak heeft hier een dakkapel met gesneden wangen, 2-ruits stolpvenster en afgetopte driehoekige beëindiging.

De asymmetrisch ingedeelde ACHTERGEVEL is opgetrokken uit donkere baksteen met speklagen en andere versieringen van rode verblendsteen. De gevelopeningen worden ontlast door segmentbogen met aanzet- en sluitstukken van rode verblendsteen. Op de bovenste verdieping zijn dit echter strekken. OP de bel etage en de twee bouwlagen daarboven hebben de ontlastingen nog een extra band van rode verblendsteen langs de bovenzijde. De gevel heeft een gepleisterde plint. De gevel is geleed: boven het souterrain springt het rechter deel van de gevel terug, op de bovenste bouwlaag de gehele gevel. Het souterrain bevat links een klein enkelruits venster, en rechts daarvan een deur met enkelruits zijlicht. Rechts heeft de gevel twee enkelruits schuifvensters met 3-ruits bovenlicht. De bel etage heeft links een smal hoog 2-ruits venster bezet met ongekleurd kathedraalglas met rechts daarvan een tweelicht met enkelruits draairamen en 2-ruits bovenlichten. Rechts heeft de gevel een serre met enkelruits glaspanelen en bovenlichten bezet met meerkleurig glas-in-lood met florale motieven. Een stolpdeur geeft toegang tot een gewijzigd balkon. De eerste verdieping heeft links een smal hoog 2-ruits venster met rechts daarvan een tweelicht met enkelruits draairamen en 2-ruits bovenlichten. Rechts heeft de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

gevel een 2-ruits stolpdeur met 4-ruits bovenlicht bezet met meerkleurig glas-in-lood met florale motieven. Deze gevelopening heeft zonnerakken. De stolpdeur geeft toegang tot een balkon met eenvoudig geprofileerde houten balustrade. De bovenste verdieping heeft twee 2-ruits stolpramen met enkelruits bovenlicht. Onder de geprofileerde dakrand op klossen heeft de gevel een fries bestaande uit gepleisterde vlakken tussen rode verblendsteen. De vakken hebben elk een cirkelvormige versiering van rode verblendsteen.

Het pand heeft een zeer rijk INTERIEUR. Het souterrain bevat vloeren belegd met gefigureerde plavuizen en terrazzovloeren. Ook zijn de wanden deels bezet met tegels. De keuken met terrazzo aanrecht is grotendeels intact. De bel etage en de twee bouwlagen daarboven hebben stucplafonds die per bouwlaag in rijkheid van ornamentiek. Op de bel-etage zijn de plafonds zeer rijk gedecoreerd. Een aantal vertrekken op de bel etage en eerste verdieping hebben meerkleurige glas-in-loodramen met deels bloemmotieven in de bovenlichten en stookplaatsen met zwart marmeren mantels. De deuren op de bel etage hebben rijk gesneden kozijnen. De toiletten hebben tegels met florale motieven aan de wand, die per toilet verschillen. De hal heeft tegels op de vloer en aan de wand, een hoge wit marmeren plint en gedecoreerd stucwerk aan de wanden. De achterliggende gang heeft een marmeren vloer. De trappen hebben gesneden balusters en trappalen, die ook weer per trap verschillen.

De voortuin wordt begrensd door een smeedijzeren hekwerk in Art Nouveau stijl.

Waardering

Herenhuis met smeedijzeren hekwerk uit 1903 in Art Nouveau stijl naar ontwerp van W.J.H. van der Waarden.

- Van architectuurhistorische waarde als goed en zéér gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een herenhuis met ornamentiek beïnvloed door de Art Nouveau. Het pand valt op door hoogwaardige esthetische kwaliteiten, zoals het geavanceerde materiaalgebruik en de zeer rijke ornamentiek. Karakteristiek zijn onder meer de ornamentiek in de gevel en het rijke interieur met houtsnijwerk, stucwerk en tegels. Er is sprake van een ensemblewaarde als onderdeel van de bebouwing langs de Oranjesingel, waarbinnen het pand behoort tot de omstreeks 1900 gangbare herenhuizen, welke samen met de oudere en later typen en stijlen goed de ontwikkeling van de bouw van herenhuizen weergeven.

- Van stedenbouwkundige waarde door de situering aan de Oranjesingel. De weg bezit nog een in vrij gave staat bewaard bestand aan historische huizen, die een aantrekkelijk, waardevol straatbeeld vormen.

- Van cultuurhistorische waarde als herkenbaar element uit een maatschappelijke ontwikkeling. Het pand is gebouwd als huisvesting voor de nieuwe en kapitaalkrachtige stedelijke elite, die zich bij voorkeur vestigde in kapitale herenhuizen langs onder meer de nieuw aangelegde singels rond het centrum van de oude stad; een stadsuitbreiding die met het verwijderen van de vestingwerken aan het eind van de 19de eeuw mogelijk was geworden.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument